

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 51.

ANULU XXIV.

Sabiu 27 Iunie (9 Iuliu) 1876.

Telegrafulu este Duminea si Joi'a, la sic-care doue septemani cu adansulu Foisioroi. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditor'a foiei, pre afara la s. r. poste cu bani zat'a prin scrisori francate, adresate cãtra espeditor'a. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

(trecelelate parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pre unu anu 8 fl. 60. o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 fl. anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru intãl'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 fl. cr. si pentru a treia repetire cu 3 fl. cr. v. a.)

Invitarea de prenumeratiune

la „Telegrafulu Romanu“ cu „Foisior'a“

pre o jumetate de anu (Iuliu-Decembre) alu anului 1876. — Pretulu abonamentului pre 1/2 de anu e:

Pentru Sabiu 3 fl. 50 cr. v. a.

Pentru Monarchia austro-unguresca 4 fl. v. a.

Pentru Romani'a si strai-natate, 6 fl. v. a.

DD. abonanti sunt rugati a nu intardiã cu tramiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rugãmu a se scrie curatu, a se pune numai post'a ultima, dara nu cãte doue poste ultime, si in locu de epistole de prenumeratiune recomandãmu on. publ. avisurile postali, (**Posta-Utalvány.** — **Post-Anweisung.**) cã impreunate cu spese mai putiene si cã mai sigure pentru inaintarea baniloru de prenumeratiune.

Editor'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiu.

Resbelulu.

24 Iunie v.

Nici nu trecura bine trei zile de cãndu au inceputu a veni scirile de pre teatrulu resbelului si contradicerele sciriloru iau dimensiuni ingroditorie. Cronicariulu nu scie ce se inregistreze spre a dã cetitoriloru unu tabelu sinceru despre intemplantã.

Punctulu de cãrta este in prim'a linia evenimentulu dela Zaiciaru. Amintisemu in numerulu precedentu contradicerele telegramelor. Diurnale budapestane iubilãza ca campania serbesca celu putieniu este periclitata si dupa ce pre bas'a telegramelor din Constantinopole sustieniu ca turcii au ocupatu fortareti'a serbesca Zaiciaru, pro rocescu ca turcii au in scurtu sa ocupe si Ciupri'a si sa cerneze Craguievatiulu. O telegrama de eri a foiei „S. d. T.“, sosita din Belgradu via Semlinu, rectificã tãte scirile in privinti'a celoru intemplate la Zaiciaru in modulu urmatoriu: Turcii au trecut eri (la 4 Iul.) fruntariile serbesci si s'au incercatu sa trãca preste riulu Timocu. Divisiunea Lesianin ii batù si ii alungã inapoi cu perderi insemnate — Velic'a Izvor fu arsu.

Biroulu telegraficu espune intemplantã dela Zaiciaru in modulu urmatoriu: „Serbii au respinsu ataculu turciloru asupr'a Zaiciarului si la Bacisnie au strabatutu pre pamentu turcescu.“ In alta telegrama totu a biroului telegraficu se dice: „Turcii au atacatu Zaiciarulu, dara fura batuti. Serbii iau la Zaiciaru pusetiune defensiva.

Alta telegrama orig. a foiei „Hr. Ztg.“ din Semlinu (5 Iuliu) intaresce respingerea turciloru dela Zaiciaru.

Ni se pare asiã dara ca foile budapestane sunt induse in erã de telegramele turcesci, cari deformãza adevãrul cã si de unedile cãndu cu victoriele lui Muktar-pasi'a din pasulu Dug'a. Aceste incãtu privesce evenimentele dela marginea resaritena a Serbiei in fati'a Viddinului.

Totu asiã se contradicu scirile despre evenimentele din Bosni'a unde operãza corpulu lui Ranco Alimpici. Dupa o telegrama a foiei „Hr. Ztg.“ cetatea Bielin'a din Bosni'a arde si (turcii?) bombardãza Raci'a. Dupa o telegrama a foiei „S. d. T.“ cetatea Bielin'a fu aprinsa de serbi si apoi ocupata. Biroulu telegraficu spune ca Alimpici a ocupatu numai fortificatiunile cele esterne ale cetãtiei Bielin'a. Cu totulu altfelu este telegram'a turcesca despre acel'asi eveniment. Eata ce se dice intr'acãst'a: „Constantinopole 5 Iuliu: Atacurile serbiloru asupr'a Bielinei si pre siesulu dela Stub fura respinse cu succesu. La Bielin'a au lasatu serbii 200 morti si 400 vulnerati, la Stub 500 morti.“ (Dintre turci se vede ca n'a cadutu nici unulu, ori ca raportorulu n'a avutu tempu sa-i numere.)

Dupa telegramele turcesci serbiloru li a mersu reu si la Niss'a (Nisiu), pentruca turcii si acolo au invinsu. Inse din celelate isvãre telegramele sunt de acordu ca armat'a lui Cernaieff a ocupatu Ak-Palanka, ba unele spunu ca a ocupatu chiaru si Pirotulu. Cetatea din urma este cam la calea jumetate intre Niss'a si Sofi'a, va se dica, o departare insemnata in lãintrulu Turciei, spre mediadi dela Niss'a.

Despre operatiunea muntenegreniloru ne tiermurimu la inregistrarea urmatãrei telegrama:

„Cetigne 5 Iuliu. Principele Muntenegrului a demandatu asaltu asupr'a Medunului. Medunulu este unu punctu bine fortificatu pre o colina lãnga Podgoriti'a.“

25 Iunie.

Telegramele cari pãrta datulu 6 Iuliu nu aducu sciri despre intreprinderi noue din nici o parte, afara de unele lupte de insemnate secundara.

O telegrama oficiala din Belgradu deminte buletinele publicate de inimici (turci), prin cari s'a respanditu, ca serbii au fostu respinsi. Din contra despre generalulu Cernaieff se sustiene ca de cãndu a raportatu victori'a la Babin'a Glav'a n'a mai avutu alta lupta. Alta telegrama dela 7 Iuliu n. spune ca Cernaieff inaintãza spre Pirot. Localitatea acãst'a din urma e inca de mai mare insemnate cã Ak-Palank'a, pentruca odata in mãnila serbiloru inchide tãte drumurile turciloru de cãtra Viddinu si totu odata celu despre Constantinopole. Turciloru le remane in casulu acãst'a comunicatiunea libera numai preste Salonicu.

Alimpici sta inca inaintea Bielinei. Mercuri a avutu o lupta cu turcii, a incungiatu 2000 de nizami si ii a nimicitu mai pre toti. Divisiunea lui Lesianin a respinsu atacurile turciloru la Zaiciar. Fiindu intreatu prin telegrafu, Lesianin a respinsu, ca nu are lipsa de ajutoriu.

Alta telegrama orig. la „Hr. Ztg.“ spune ca capii insurgentiloru din Bosni'a a prochiamatu pre principele Serbiei Domnitoriu alu Bosniei. La Belgradu au sositu joi dela armat'a apusana (dela Drin'a) 120 vulnerati.

Unu incidentu trebuie sa inregistrãmu aici, care nu se tiene strinsu de resbelu, dara s'a intemplantu in rendu cu celelate evenimentele aprãpe de teatrulu resbelului. Unu remorcheru alu societãtiei de navigatiune pre Dunare, „Tisza“, care plutea pre Dunare in susu dela Turnu Severinului

spre Orsiov'a, venindu in apropiarea satului serbescu Spitiu, fu intemplantu de pre rip'a serbesca de unu peloton de puscii si necesitatu a se reintãrce. Nenorociri nu s'au intemplantu. Din partea consulatului austro-ungurescu s'au facutu la regimulu serbescu pasii de lipsa pentru satisfatiune.

Din scirile insirate pãna aci se vede ca succesulu a fostu mai mare pe partea serbiloru numai la armat'a lui Cernaieff, carele prin manevrarea sea s'a asigurat de drumulu celu mai insemnatu din campania, pe unde au sa vina succursurile cele mai mari turciloru dela Niss'a. Imgregiurarea acãst'a o recunosc si acãia, cari se bucura de perderea cea mai mica pe partea serbiloru, timbrandu-o numai decãtu de perdere insemnata.

Luptele dela Bielin'a si Zaiciaru au fostu fãrte sangerose cã si cele din giurulu Nissei. Dara deca serbii n'au raportatu victorii decisive, se vede ca nici perderi irreparabile inca nu au avutu. Ne mirãmu de telegramele cari se respandescu cu atãt'a profusiune si vestescu in lume ca serbii sunt batuti la tãte punctele, precãndu cãtu de putiene cunoscintie geografice arata neadeverulu ce contieniu astfelu de telegrama. Aceste le dicemu pentru orientarea cetitoriloru.

Despre actiunea muntenegreniloru raportãza o telegrama din Vien'a, in „P. Ll.“, o foia cu coloritu pronuniatu turcescu. Dupa telegram'a acãst'a muntenegrenii s'au lovit cu turcii primadata in 1 Iuliu aprãpe de Podgoriti'a. Cu ocaziunea acãst'a s'a intemplantu ca cucianii si albanesii din apropiarea Muntenegrului, cari aveau sa plece cu turcii dela Medun contr'a muntenegreniloru, s'au intorsu contr'a turciloru si ajutati de muntenegreni au alungatu pe turci pãna la Podgoriti'a si le-au luat multe arme si multa munitiune.

Doue sciri despre lucruri de mare insemnate mai inregistrãmu aici, lucruri cari stau in strinsa legatura cu evenimentele ce se petrecu pe teatrulu resbelului. Un'a este ca la spatele armatei turcesci dela Viddinu, in Bulgari'a, a erumptu o revolutiune de mare estindere. Alt'a, care vine dela Triestu, ca pe insul'a Cret'a asemenea aru fi erumptu revolutiunea.

Eri si altata-eri se vorbiã de o noua revolutiune in Constantinopole si de fugirea sultanului Murad. Constatarea acestoru sciri inse trebuie sa o asteptãmu.

Romani'a a pusu unu corpu fãrte micu de observatiune la Gruia vis-a-vis de Serbi'a, cu totulu de 2000 soldati.

26 Iunie.

In fine, spune o tel. a foiei „S. d. T.“, ca a trecut si generalulu serbescu Zach fruntari'a serbesca in Turci'a la Iavor. Trecerea avu locu numai in 6 Iuliu. In departare de 3/4 de ora de lavor avura serbii acestei divisiuni lovire cu turcii carea durã cinci ore. Lupt'a este nedecisa pentruca ambe pãrtila 'si tienu pusetiunile avute. De ambe pãrtila inse au fostu perderi insemnate. Alte trupe serbesci sub vice-colonelulu Celecanticu au trecut fruntariile la Rasc'a. Lupt'a a duratu 3 1/2 ore pãna la 1 ora dupa mediã di. Turcii fugira, serbii derimara kulele turcesci dela Rasc'a, Borii'a si Golig'a. Tienutulu dela Rasc'a

pãna la Novibazar (spre mediã-di dela Serbi'a in Serbi'a turcesca) este in mãnila serbiloru. Turcii s'au retrasu dincolo de Novibazar.

Dupa telegram'a biroului se schimba raportulu despre evenimentulu de mai susu numai intr'atãt'a, ca lupt'a dela Rasc'a a duratu diece ore.

Corpulu generalului Zach a intratu mai tardiu in actiune, de buna sãma din cauza ca elu are misiune mai multu de a sari, la casu de lipsa, intr'ajutoriu celoru-lalte corpuri. Inaintarea sea preste frontarie intaresce ca nici la Zaiciaru nici la Bielin'a nu stau actiunile serbesci asiã de reu precum le descriu buletinele turcesci.

„Polit. Corr.“ anuncia, ca muntenegrenii au bivucatu (tabaritu) in 6 Iuliu n. lãnga Velemia, in districtulu Baniani (Erzegovin'a). Principele Muntenegrului a sositu in aceea si inaintea orasielului Gacko (de unde plecã Muktar-pasi'a spre Nicsici), unde se afla multe trupe turcesci in pusetiuni bine fortificate. — In Albani'a spune totu „Polit. Corr.“, au luat arme 1500 miriditi contr'a muntenegreniloru. Telegram'a mai contiene unu ce caracteristicu despre influenti'a confessionalismului chiaru si in momentele supreme ale unui poporu. Bosniacii rom. catolici sunt agitati contr'a tendintiei Serbiei de a-si incorporã Bosni'a si au de gandu sa faca unu apelu cãtra Austri'a, cerendu cestei din urma scutirea intereselor bosniaciloru rom. catolici. Unu astfelu de incidentu deca exista e mai mare decum s'aru parã la prim'a privire.

Visiuni reutaciãse.

(II.) Pre cãndu noi romãni din Ungari'a, ba chiaru si confratii nostri de preste carpati, ne aflãmu in cea mai deplina linisce, observãmu celu mai apriatu indiferentismu, atãtu fatia cu miscãrile resbelnice ce se petrecu in tierile invecinate, cãtu si fatia cu nedreptãtirile ce le intemplantu in tãte dile; nici in positiunea acãst'a abiã dãmna de unu poporu consciu de sine, nu ni se dã pace; si intre jurstãri cã acestea avemu de a intempinã suspiciãni reutaciãse!

Magiarii pare ca voru dintr'adinsu cã sa iriteze pre poporatiunile nemagiare deplinu liniscite din patria. Altfeliu nu se pãte esplicã procederea unoru foi de ale loro, din castrele guvernamentali, prin carea se incãrca a ne presentã lumea cã rebeli si nelinisciti, din seninu si fãra de cea mai mica ansa.

Ce va crede lumea dinafara despre noi? cetindu in „Pesti Napló“ si alte jurnale de partidulu guvernamentalu: „ca noi punemu in lucrare tendintiele nãstre daco-romanistice. Ca capii (?) natiunei nãstre aru fi tienutu de curendu in Alb'a-Iuli'a conferintia spre a se intielege, in privinti'a tãnutei ce are sa se observe fatia de miscãrile resbelnice din provincie invecinate. Si ca deocãmdata nu s'aru fi hotaritu nimic'a in privinti'a tãnutei, pãna ce nu aru urmã indrumãri din partea ministeriului de acum din Romani'a, cu carele amu stã in intiesu in asta privintia!“

Cine nu cunãscã relatiunile nãstre mai multu cã pacinice, si cetesce faime in o foia acreditata, cum este „P. N.“, acel'a nu pãte cã sa nu-si faca o idea ratacita despre noi, sta-

rea și intențiile noastre; nu poate să nu credă, ca noi la unu signalu datu de ministeriulu din Romani'a, amu stă gata de a cutropi totu ce aru stă în calea înființării Daco-Romaniei de odinioară. Pre basea astoror-feliu de faime reutaciōse, lumea intrēga, ne va pune pre noi în paralela cu serbii și insurgenti din provinciile rescutate; ier' pre ministeriulu din Romani'a 'lu va crede de focalaru agitatoriu, care tinde a incurca totu mai tare firele păcei europene.

Si de unde vinu tōte acestea? Din seninu; din malitia reutaciōsa și cum se vede din intențiune de a ne innegrī atātu pre noi, cātu și pre ministeriulu romanescu în fati'a lumēi.

Cine cunōșce relațiunile nōstre interne și fatia cu Romani'a, acelu nu pōte dubitā, ca faim'a acēst'a nu este decātu o scornitura, o visiune reutaciōsa. Ans'a la ea a dat'o dupa cum se vede o intalnire din intemplantare a lui Axente cu protop. Balintu în piati'a Albei-Iuliei și conversarea lor între sine și cu mai multi altii, cari din intemplantare s'au intalnit în cursulu afaceriloru sele.

Ast'a a fostu de ajunsu, pentru că omulu reutaciosu s-a-si pōta versā veninulu seu asupr'a natiunei întregi, a capiloru ei și a ministeriului din Romani'a. Nu ne mirāmu însă, ca se afla astfelu de ōmeni neconscientiosi și reutaciosi cari 'si cauta bucuri'a lor într'a stricā altor'a și cari au cutediarea de a atacā și a denunciā fāra causa o natiune intrēga și regimulu unei țieri neinimice nōue. Ne mirāmu înse cum „P. N.“ că unu jurnal de frunte din patria carele cunōșce bine relațiunile nōstre și care trebuiē se țina și contu de reputatiunea sea, a potutu dā crediementu unei atari scornituri evidente și a o publicā fāra nici o reserva si fāra respectu la cei ce se ataca pre nedreptu prin trens'a. —

Durere, că dupa cum se vede la noi astadi suntu relațiunile interne astufeliu încātu acelu trece de patriotulu celu mai bunu, care insulta și denuncia mai aspru pre popōrele nemagiare din patria. Fie chiaru și pre nedreptu. Pentru ca ur'a dovedita în contr'a popōrelor nemagiare trece de o calitate eminenta de patriotismu magiaru. Si regimulu i se pare a fi astufeliu de denunciāri binevenite, spre a-si rectificā dōra procederea sea de pāna acum'a fatia de natiunalitāțile nemagiare și pasii care voiesce se i mai întreprinda din punctu de vedere alu salutei statului. —

Reu este fōrte reu, candu patri'a comuna este mama dulce pentru unii și vitrega pentru altii dintre fii sei. Dera și în casulu acēst'a mai are întielesu, candu fii protegiati se gugulescu de cātra ea; nici de cum înse candu cei privati de vitregi suntu persecutati fāra de vina. —

Egalitatea de dreptu e principiulu conducatoriu esprimat și recunoscutu de legile statului; cu tōte acestea înse în praxa nu se observa. Dēca aru fi cūtețatu cine-va a insultā astufeliu pe natiunea magiara seu chiaru pe regimulu, nu s'aru fi aflatu temnitia destulu de afunda, pentru că sa se afle corespundiatōre unui atātu de cutezatoriu. Celu ce insulta înse pe popōrulu romānu; acelu se privește ca aduce jertfa pre altariulu patriei. —

De-si legile criminali ce stau în vigōre, punu osanda mare, pre acelu ce cutēza a atitiā în contr'a corporatiuniloru și religiuniloru: și legile acestea au astadi valōre numai fatia de plebei și candu se calca în detrimentulu popōrului alesu. —

Pāna candu ōre libertatea ast'a de a-si bate jocu și a suspiciunā nepedepsitu pre popōrulu romānu întregu? Dōra intențiunea magiari că se silēsca pre romanu cu ori ce pretiu la reactiune? — Nu se va intențiunā în modulu acēst'a suspinderea constituiunei și introducerea stārei de asediū. —

Curiosu lucru! Romanii suferira fāra de a murmurā, nimicirea tuturor drepturiloru ce le au fostu castigatu dela 1860 pāna la incorporarea uniunei în parlamentulu din Pest'a. Suferira cu paciintia de feru (mama-liga) și în credința, ca magiarii 'si voru recunōșce însusi erorile comise și se voru îndreptā, — atacurile în contr'a limbei și desvoltārei lor natiunale politice. Lucrurile înse în locu de a se întōrce spre bine, se întorcu totu spre mai reu. Si dēca se voru mai continuā astfelu, vine vremea că noi dar' nici sa mai fimu suferiti în patria.

Intre romāni și serbii din Ungari'a nu e altu-ceva comunu, decātu identitatea suferințelor. Dar' nici acēst'a nu-i pōte intruși la o actiune seu reactiune comuna; fiindca romāni cunōșcu pre bine pericolulu ce le amenintia din partea panslavismului. Romāni suntu prin pusetiunea lor siliti a-si iubi și aperi patri'a și a se aliā cu popōre de acelea, care nu potu deveni pericolōse pentru esistința lor; amara li e înse esperința, candu în locu de incredere și mulcomire, trebuiē sa afle neîncredere și suspiciōnari reutaciōse.

Sabiiu 25 Iuniu.

N'amu aprobatu nici odata purtarea cea cu putienu tactu politicu a lui Miletici. Suntu și în politica multe cāi cari duc la Rom'a politiceia fā-cārei natiuni. Trebuiē numai cāile sa fia cunōșcute și bagate în sēma și pe urma si umblate. Suntemu de parere ca Miletici putea cu popularitatea și influința sea, sa faca fōrte multu bine serbilor din Ungari'a, dēca erā mai rabduriu și dēca folosea popularitatea și influința sea mai putienu provocāndu și demonstrāndu

Dara totu asiā de putienu ne putemu impacā cu purtarea magiari-lor fatia cu serbii și cu natiunalitāțile nemagiare, de unu deceniu încōce; și mai putienu cu mesurile luate în tempulu din urma în sudulu Ungariei de guvernulu nostru. Cā sa se puna verfu la tōte, mai vine acum și punctulu pe i arestarea lui Miletici. În casulu celu mai bunu arestarea acēst'a nise pare fōrteneoportuna. (Vedi not'a.)

Ori-ce omu cu minte în tempuri turbulente, cum incepu a fi și a le nōstre cauta sa se modereze pe cātu numai se pōte. Pāna si turcii scriu proclamatii frumōse și multiamitōre. Numai compatriotii nostri tocm'a acum afla de bine a-si nazari conjuratiuni, resvratiri și tradāri pāna și între ōmenii cei mai pacinici din lume, între romāni ardeleni! Si de unde vine tocm'a acum calamitatea acēst'a? De siguru dela vre-o cāte-va denunciāri ce s'au ratacitu pe la unele redactiuni în Budapest'a.

În urm'a unor denunciāri diurnalistice se pornescu comisari estrordinari în părțile locuite de serbi. Mesur'a acēst'a incuragiāza și mai tare pe o parte a pressei sa infatisieze pe slavii din sudulu Ungariei de rei patrioti. Ei bine, cercetările urmēza. Si ce s'a alesu? press'a întōrce fōi'a si arata, ca a fostu mai mare spaim'a decātu tōta trēb'a. Suntemu prea aplicati a crede ca asiā a fostu, dēca facemu o comparatiune între sgomotele despre serbi cu sgomotele ce s'au retacitu pāna și în seriosulu „Pesti Napló“ despre conferințe resvretitōre între romāni din Transilvani'a.

Esperința acēst'a neasteptata a mahnitu fōrte pe multi patrioti, dara inimile pareau dupa rezultatulu investigatiuniloru mai liniscite și acēst'a nu fāra temei. Unii scapaseru de prepusulu de a fi rei patrioti, altii de temerea de a fi bantuiti de rele din partea presuntivilor rei patrioti. Si acum în midiloculu acestei relinisciri dintr'odata eata-ne cu unu tunetu, că

din seninu: Miletici arestatu și încarceratu pentru înalt'a tradare!

Pāna în momentulu candu se scriu acestenu scimucare este adeveratulu motivu alu arestārei, evenimentulu acēst'a înse neasteptatu ne pune pe gânduri. Se pōte ca procurorulu are motive întemiate dāra dupa esperințele ce le avemu se pōte prea lesne, ca unu zelu prea mare în locu sa domolēsca spiritele sa atitie și pe cele liniscite și din o agitatie închipuita sa provōce un'a în realitate. Cine va purtā atunci responsabilitatea urmārilor?

Mai multu sänge rece dāra în tōte părțile. Sa distingemu fōrte bine și fōrte tare între simpatie și între tradare. Cāci dēca generalulu Klapka și alti tineri magiari și oferescu servitiile și viēti'a, carea în prim'a lini'a este a patriei nōstre, pentru turci și n'are nimenea vre-o imputare în contr'a lor, sa nu esagerāmu lucrurilo cu Miletici și cu altii, pentruca au sempatie cu fratii lor din alta parti'a. *)

Bucuresci 22 Iuniu 1876.

În noianulu de sciri politice, care astadi primejduescu lectur'a diareloru, mai alesu biat'a nōstrā Romani'a e tarita și înhatiata. Abiā mai este în lumea acēst'a unu popōru mai pacinicu decātu noi; ne bucurāmu ori su-

perāmu de noulu guvernulu; ne gatimu hambarele pentru scerisiulu apropiatu și batemu lumea, că deocamdata celu putienu marele vistieru sa scape de „paraponu.“ Cu tōte aceste mereu i se dā lumēi de scire, ca Romani'a mobilisēza, ca aru fi aliata cu slavii de sudu, ca în sferisitu, acum nici la noi „n'aru fi bine.“ — Ce-i dreptu, tocm'a „bine“ nu este; dar' tocm'a pentru aceea de felu nu suntemu dispusi a ne bate. Înainte de tōte n'avemu cu cine sa ne batemu. Serbii ne suntu prieteni, prieteni buni, dar' nu frati de cruce. Prieteni ne suntu și turcii: nu scimu pentru ce ne amu bate cu ei. De dragulu „independentiei,“ ori a „regatului?“ — Vorbe frumōse, care cātusi de putienu nu schimbā starea vistieriei. Noi suntemu independenti si nu sciu cine aru putē sa ne impedece a fi si regatu, dēca amu gasi numai de cuviintia sa ne proclamāmu regatu. Mari'a Sea, Domnulu romānilor, a declaratulu numai alaltieri la deschiderea corporiloru legiuitōre, ca romāni suntu multiamiti de positiunea, pre care li o dā tractatulu de Parisu. Si Domnulu a disu, pentruca astfelu este. Romani'a este pe deplinu neutralā în fatia cu cele ce se petrecu în orientu. Pretutindenea infatisiarea țierei e cea dilnica: astadi lipsesce aici ferberea, pre care amu întempinat-o pe vremea resbelului dela 1870—71. — Atātu în cercurile hotaritōre, cātu și pre ulitia ōmenii stau asteptatori și 'si vedu de trebile obicinuite.

Cu tōte aceste neutralitatea nōstrā nu merge pāna la nepasare. Înca guvernulu Catargiu, dupa putințele și priceperea sea, si-a datu silintia a pregati țier'a pentru tōte eventualitāțile. Guvernulu actualu nu mai putienu 'si face dator'ia. Suntemu pregatiti într'u cātu fatia cu greutāțile, ce ni se opnu, putemu fi pregatiti. Tōta mobilisarea se reduce înse la aceea, ca sub comand'a colonelului Cerechez, unu dintre osteni mai țeferi, s'a asediatu cu unu corpu de cāte-va mii de ōmeni la Calafatu, pentru a aperi neutralitatea teritoriului romānu. — Si abiā ne putemu inchipui vr'o eventualitate, în care Romani'a s'aru putē hotari la mai multu decātu la apararea neutralitāției teritoriului ei. Ide'a de a luā parte la lupt'a slaviloru e atātu de impopu-

*) Diurnalele magiare dicu ca arestarea lui Miletici s'a facutu din caus'a unui articulu agitatoriu în contra imperat. rusescu. Dēca ast'a este caus'a arestārei se schimbā încāt'va situatiunea cu afacerea lui Miletici, dāra totu remane întrebarea deschisa dēca se cuvene o procedura asiā drastica.

lăra în Romani'a, încātu pusa într'unu momentu de necesitate, și avendu se alēga între slavi și turci, e de creditu ca natiunea romani aru uitā trecutul, aru uitā legatunțele religiōse și s'aru aliā cu turcii. Turcii, pentru romanu, nu mai suntu și nici candu nu voru mai putē fi primejdiosi; slavii nu suntu, dar' potu sa ajunga a fi. Acēst'a o simte fiescicare romānu aici tocm'a că si la d-vōstra cele trei milione de romāni din Ardēlu, Banatu și Tiēr'a Ungurēsca. Nu dorimu că slavii sa fia batuti; statulu quo alu stāriloru de pre insul'a balcanica nu ne supera înse cātusi de putienu. Pentru aceea nu ne vomu resboi cu nimēni, și dēca auditi, ca ne pregatimu a ne resboi, sa nu credeti; iēra atunci, candu veti vedē, ca într'adeveru intrāmū și noi în lupta, sa sciti ca Europ'a intrēga pornesce spre orientu cu sabie și focu. Cāta vreme tractatulu dela Parisu va fi celu putienu unu pretextu, cāta vreme puterile garante nu voru intrā în lupta, Romani'a va urmā cu paci-

nic'a munca de desvoltare și organizare interna. — Dar' — în totu momentulu ne putemu asteptā, că ea sa fia silita a intrā în actiune.

Nici de acēst'a nu ne tememu.

Negresitu — vomu avē pentru ce sa ne luptāmū! Corbey.

Revist'a politica

Ministrulu presiedinte alu Ungariei prin unu emisu cātra tōte jurisdicțiunile interdice participarea la luptele de pre peninsul'a balcanica fia prin daruri în bani, fia prin conclucrare personala seu prin agitatiuni, cari aru compromite neutralitatea imperiului austro-ungurescu.

Diet'a Croatiei este adunata spre a-si continuā lucrările sele, dupa o intrerupere de optu luni. Diet'a este adunata, dāra sigurantia înca totu nu este destula ca intrā-va diet'a în activitate; seu se va mai promulgā pāna la tempuri mai liniscite.

Intalnirea de eri a imperatului nostru cu imperatulu rusescu la Reichstadt în Boemi'a este destula ansa pentru cele diverse conjecturi. Fiindu ca cu ocasiunea acēst'a se intalnescu și cancelarii acestor dōue imperii, Gerciacofu și Andrassy, va fi discutata și situatiunea actuala, carea a luat dimensiuni neprevedute. Speranti'a este mare ca resbelulu se va localisā între marginile Turciei și a țieriloru ce suntu dejā în actiune. Si Greci'a și Romani'a se arata indispuse pentru unu amestec în resbelulu actualu, ori cātu se silesce guvernulu serbescu de a le atrage în vertegiulu actiunei.

Diurnalele ungresci se apara cu tōte mările de formatiuni nōue de staturi pre peninsul'a balcanica în urm'a resbelului. „Pest. Ll.“ amenintia în mai multe renduri formalu, dicendu, ca Austro-Ungari'a în astfelu de casu va trebui sa intrevina cu unu ponderosu veto din parte-si.

Totu în „P. Ll.“ face unu deputatu dietalu o propunere prin carea s'aru putē deslegā cestiunea orientale spre multiamirea Europei și totu odata s'aru infrenā aviditatea Rusiei dupa puter. Propunerea constā din aceea, ca între marea adriatica și marea nēgra spre nordu dela Save și Dunare sa se radice unu bulevardu de nemtiamagiari și romanu sub dinasti'a habsburgu-lotaringica. În Bosni'a și Erzegovin'a propune secundo-genituri austriace.

„Kel. N.“ are sciri din Belgradu, cari dēca suntu adeverate, Serbi'a se bucura de mare protectiune la cliromnulu rusescu. Acēst'a mijlocesce Serbiei cāte 1/2 milionu de ruble pe luna și prin intrevinerea sea a mai mijlocitu și unu imprumutu de 3 milioane de ruble la banc'a Stieglitz din St. Petersburg.

Din Neoplant'a s'a telegrafat la „S. d. T.“ in 5 Iuliu: Astadi la 4 ore dimineti'a deputatul dietalu Miletici fu arestatu de procurorulu de statu de aici si cu escorta militara transportatu in inchisore. Dupa acest'a o comisiune amplificata a calcatu tipografi'a serbesea, tote localitatile redactiunei „Zastava“ si locuinti'a lui Miletici. Din alta telegrama din Budapesta se vede ca aceste tote s'au facutu la recuistitiunea tribunallui de apelatiune (tabla) din Budapesta. Motivulu este: inalta tradare.

Manifestulu de resbelu alu Serbiei.

Manifestulu principelui Milann din 18, respective din 30 Iuniu, cu dat'a Deligradu, suna asiá:

Acusi va fi unu anu decandu fratii nostri din Ertiegovin'a si Bosni'a au prinsu armele pentru a se apera de volniciele desfrenate si violentiele ne mai pomenite. Suferintiele loru aflara in animele nostre fratiesci unu eocu continuu; dara candu tiepetulu loru de dorere implu de nou aerulu in anulu trecut, Eu dechiarai in scupein'a nostra nationale, ca si intre marginile fortieloru nostre neronsiderabile me voi nevoi, — spre a afla unu medilocu eficace, prin care sa se dea liniste deplina acelor tieri, de a caroru sorte nu potemu fi indiferenti. De vreme ce Serbi'a, cum disei, ca vecinu nemidilocu alu acestoru tieri, suferi prin rescularile loru periodice in respectu moralu si economicu mai multu decatu ori care altulu, e si in interesulu Serbiei, ca sa se puna capetu la aceste situatiuni odata pentru totudeun'a. Dupa ce inse in acela-si tempu Inalt'a Porta in contielegere cu marile puteri a luat asupra sea oper'a pacificarei si a eschisu ori ce conlucrare: noi eram indatorati se asteptamu cu respectu si paciintia rezultatulu acestoru incercari pe cari le-au aplicatu marile puteri cu celu mai mare zelu in favorulu fratiloru nostri ce suferu. Intr'aceea neincrederea care de seculi a prinsu radecini intre poporulu insurgentu terorisatu, l'a facutu sa nu mai aiba nici o sperantia ca mesurile ce le a luat Sublim'a Porta pentru pacificare voru da o garantia de ajunsu fatia cu repetirea acelor rele cari lu silira sa prindia armele de atatea ori. Lupt'a eroica s'a continuatu mai departe in Ertiegovin'a, pre candu versarile de sange si cele mai spaimantatore crudimi, cu deosebire in Bosni'a, era la ordinea dilei. Precandu noi asteptamu terminarea acestei situatiuni, la fruntariile nostre apusene se infacara o noua rescola a poporulu pe cealalta lature a principatulu nostru. Bulgari'a a devenitu unu teatru pentru nisce scene de devastare si estermine cum nu le a mai vedutu inca secululu nostru. Pruruptiunea fanaticismulu musulmanu se straplanta de pre campurile de macelu preste tote provinciele Turciei europene si ajunse la punctulu de culminatiune in Constantinopole, in sinulu servitoriloru si predicatoriloru coranului, cari cei din urma au acum o influentia decisiva asupra sortiei poporaloru din statulu imperialu.

In fatia cu aceste aparentie sperantiele, ca provinciele resculate se voru pacifica eurendu, s'au nimicitu Prospectele, in locu de a se lamuri, devinu totu mai sinistre, din care cauza noi nu ne putemu anima cu sperantia, ca Serbi'a va scapa din situatiunea dificila, in care se afla degia de unu anu. De-si situatiunea nostra ni e nesuferibila, noi totusi nu amu intreprinsu nimicu ce aru pute se ingreuneze puteriloru si Sublimei Porti oper'a de pacificare. Din contra guvernulu Meu a facutu totu ce a pututu se contribue la dumerirea si calmarea spiritelor. Copiiloru si betraniloru din Bosni'a le amu oferitu

cu mari sacrificie din partea nostra ospitalitate si locuinta; la fruntariile nostre noi amu sustienutu o ordine esemplara si armat'a Nostra care se present'a la fruntarie la primulu momentu pentru a calma pre locuitorii intaritati dela fruntarie, s'a retramisu degia in tomn'a trecuta acasa. In tier'a Nostra tote a mersu dupa cursulu loru naturalu, nu s'a datu Portei otomane nici o ansa se aplice mesuri de neincredere contra Serbiei si cu tote aceste guvernulu otomanu a incinsu patri'a nostra cu o armata puternica dela gurele Timocului pana la gurele Drinei. Armat'a turcesca a ocupatu o positiune amerintiore in fatia cu noi; sub aripele ei ordele selbatic de basibozuci, cerchesi si arnauti, nu arare ori ajutati de despartieminte din trupele regulate, au navalitu in tier'a nostra, au atacatu pre cetatienii nostri linistiti, au jafuitu sanctuarele nostre, au aprinsu locuintiele nostre, au rapitu animalele nostre si averea nostra lasandu pretutindenea urme de incendiu si omoru dupa densele.

Fratiloru! E degia aprupe unu anu, de candu Voi suferiti aceste scene sangerose in tier'a Nostra scumpa pre care parintii nostri au rescumparat'o cu sange scumpu. Nu numai locuitori din cercuri intregi hotarite cu noi au trebuit sa fuga fara intardiare la fruntarie sa scape averea din mani talharesci si se apere vieti'a familielor loru. Zedarnici au fostu toti pasii ce a facutu guvernulu Meu la deregatoriile otomane si la Porta insasi. Nu incetara invasiunile de inarmati si armat'a turcesca tienu pre Serbi'a mai departe intr'o stare de asediu, sub care stagna ori ce comerciu, inceta ori ce industria, asiá incatu trebuiramu sa ne refugiamu la mesuri extraordinarie, pentru a preservá remasitiile de bunastare nationale de estrem'a ruina. De-si fara resbelu totusi purtaramu tote urmările daunose a le resbelulu. Numai paciintiei celei mari a Vostre, numai respectulu Vostru catra legi, si supunerei Vostre la dispositiunile deregatoriiloru Mele e de a se atribui, ca Voi pana astadi nu ati datu satisfactiune sentiemiintelor Vostre vatemate, maniei Vostre juste fatia cu atacatorii. Se pote face ore vre-o imputare cu temein in acest'a situatiune dificila guvernulu Meu pentru-ca a acuiratu prin esecutarea resolutiuniloru Scupcinei nationali medilócele cari se recereau la indepartarea pericolulu ce amerintiá in modulu acest'a siguritatea tieri? Si totusi Porta a luat in nume de reu ca Serbi'a si aroga a se ingrigi de o aperature. Acea Serbi'a care togm'a fu constrinsa de Porta sa-si storca puterea prin sacrificie immense, sa-si pustiésca campulu si vetr'a pentru a se cugeta la aperature sea propria. Fratiloru! Fara de a devia unu momentu dela calea moderatiunei si precaugetarii, vatamendu sentiemiintele Vostre atacate, Eu amu urmatu consielele puteriloru garante si amu suprimatu astfelu in pieptulu Meu si alu Vostru sentiemiinte, cari au fostu provocate prin o procedare ce nu s'a mai vedutu vre-odata in lumea civilisata. Eu nu amu parasitu calea acest'a nici atunci, candu Porta, in locu de a indeparta causele acestei stári a aflatu de bine sa cera dela mine deslusire asupra mesuriloru ce amu trebuit sa le luamu pentru a ne apera tier'a nostra. Chiaru si atunci esplicandu-Me modestu si prevenitoriu curtei suzerane, Eu amu dechiaratu ca sum gat'a a trimite unu legatu extraordinariu la Constantinopole, care in contielegere cu Porta sa caute temeliele unei paci durabile intre noi si guvernulu imperialu. Si ce credeti Voi? ce primire a intempiatu acest'a noua dovada de pacificatiune a Mea la Porta otomana? Pre candu Porta trecu tacendu preste acestu ofertu de pace alu Meu, trupele turcesci au in-

ceputu de nou sa marodeze catra fruntariile nostre; orde barbare de basibozuci, cerchesi si arnauti, se apropie de nou de tier'a nostra; din interiorulu Asiei se chiama curdii barbari, cu scopulu se jertfésca pre Serbi'a pradariloru si hacariloru, ca sa i se nimicésca bunastarea, sa i se stanga tal'a nationale si sa fia umilita. Porta neputenduse legitima inaintea lunei cu administratiunea ei cea rea are intentiunea invederata de a restogoli pre Serbi'a responsabilitatea pentru acele erori de cari ea insasi e responsabila poporulu seu.

Deca Serbi'a progresista aru peri, atunci, cum se pare ca crede Porta, nu va mai esiste in orientu vre-otiera, care degia numai prin existenti'a sea aru dovedi netrebni'ca institutiuniloru actuali in Turci'a.

Fratiloru! Deca noi si in urm'a acestoru pasi si intentiuni ostile din partea Turciei amu voi sa remanemu mai departe pe calea rezervariloru, atunci moderatiunea nostra aru degenera intr'o slabiciune, tacerea nostra intr'o timiditate care nu aru fi demna de urmatorii lui Dusianu si Milosiu. De-si resbelulu intre poporulu serbescu si Porta a devenitu neevitabilu, Eu totusi amu tramisu la Constantinopole o representatiune, in care amu indigitatu si medilócele, prin cari s'aru pute pacifica poporele resculate in orientu si elibera Serbi'a de situatiunea dificila, la care a ajunsu fara vin'a sea. Eu amu cerutu sa se retraga dela fruntariile serbesci armat'a turcesca impreuna cu tote acele orde barbare cari ocupa fruntariile si amu aretatu guvernulu imperialu ca armat'a serbesca in numele aperaturei legali proprie in numele umanitati si alu sentiemiintelor fratiesci cari ne lega de fratii nostri ce suferu, se va duce in provinciele resculate, pentru a restabili acolo linistea si a reorganisa provinciele fara considerare la diversitatea confessiuniloru, pre bas'a dreptatiei si a egalitatiei. In puterea Portei sta sa pronuncia cuventulu seu decisivu si sa puna unu capetu versariloru de sange.

Soldati serbesci! Noi mergemu in resbelu nu agitati de ura si sentiemente selbete de resbunare ci constrinsi de indispensabila trebuintia a nostra si a fratiloru nostri dupa o pace generale. Superbi de frumos'a missiune a civilizatiunei si a libertatiei ce Ve este incredintata prin hotarirea lui Ddieu in orientu pasiti cu incredere si vitezie inainte, radicandu armele numai asupra acelor'a cari ni se voru opune. Trecandu preste fruntarie sa sciti ca in principiu remanemu fideli integritatiei imperiulu otomanu pana candu resistinti'a armatei imperiali nu ne va silii se incredintiamu reusirea causei nostre sante la noroculu armelor. Nu uitareti nici pe unu momentu, ca in tienuturile in cari mergeti traiescu fratii Vostri cari Ve voru primi cu bratiele deschise. Se afla acolo si de acei'a, cari suntu instrainati de noi prin diversitatea religiunei, dara prin sange si limba ei suntu fratii nostri. Deca si acesti'a se voru opune cu bratiele armate, respingetii cu armele, indata inse ce voru depune armele crutiati ca si pe toti ceilalti adversari si scutiti vieti'a, familiile, averea si religiunea loru. Acest'a este vointi'a Mea ferma si datorinti'a Vostre santa, acest'a Ve va castigá respectulu lunei civilisate si o va convinge, ca a-ti meritatu in trena o positiune mai buna. Miscarea nostra e curatu nationalu; acest'a miscare trebuie sa inchida sirurile sale tuturor elementelor de resturnare sociale si fanaticismu religiosu. Noi nu ducemu cu noi resturnarea, incendiulu si devastarea, ci dreptatea, ordinea si siguritatea. Crutiati pe straini cu acea ospitalitate, care e decorea serbiloru. Respectati fruntariile monarchiei invecinate si nu daretu vre-o ansa de

neMULTIAMIRE guvernulu cesaru si regescu care si-a castigatu titluri la recunoscinti'a nostra luandu sub aripele sale pe mii de bosniaci si erzegovineni nenorociti si scutindui de frigu si fóme. Fratiloru! Plinu de incredere in iubirea Vostre nationale si in talentele Vostre militare, Eu pornescu cu Voi si inaintea Vostre, cu noi impreuna voru lupta inca bravii nostri frati montenegri, cu cavaleresculu loru conducatoriu, fratele Meu principele Nicolae, cu noi voru lupta impreuna escelentii nostri eroi din Erzegovin'a si multu cercatii si subjugatii bosniaci. Serguitorii nostri frati bulgari ne astépta si dela sentiulu liberulu alu greciloru superbi putemu asteptá ca acesti urmatori gloriosi ai lui Temistocle si Bociarici nu voru remané multu tempu inderetrulu nostru. Sa mergemu dar' inainte falniciloru Mei eroi!

In numele atotu puterniculu Ddieu, dreptulu parinte alu tuturoru poporeloru! Inainte!

In numele dreptatiei, libertatiei si civilizatiunei!

Milann M. Obrenovici.

Nr. prot. S. IX.

p. 100.

Conchiamare.

In conformitate cu hotarirea adunare generale a Asociatiunei transilvane, tienute in Reghinulu sasescu in 30 Augustu 1875 sub Nr. prot. XXVI, adunarea generala ordinaria a Asociatiunei pentru anulu curentu, se conchiamu in orasiulu **Sabiuu pe diu'a de 16 Augustu c. n. 1876.**

Toti onoratii domni membri ai Asociatiunei suntu rugati a lua parte in numeru catu se pote mai mare la acesta adunare.

Din siedinti'a ordinaria a comitetulu Asociatiunei transilvane, tienuta la Sabiuu in 3 Iuliu 1876.

Iacobu Bolog'a,
presiedinte.

Dr. D. P. Barcianu,
secretariu.

Sabiuu 25 Iuniu.

(Primulu esamenu de maturitate la scól'a nostra comerciale din Brasiova), „Kron. Ztg.“ dela 4 Iuliu a. c. Nr. 104 ne spune ca sub-inspectorulu regescu de scóle, dlu Iuliu Bardosi, in urm'a unui ordinu alu ministeriulu reg. ung. de culte si instructiune publica a asistatu in calitate de comisariu regescu la esamenu de maturitate alu scólei nostre romane gr. or. de comerciu din Brasiova si ca din partea ministeriulu reg. ung. de comerciu a functiunatu in coalitate de comisariu ministerialu, presiedintele camerei comerciale din Brasiova dlu Ioanu Göt t.

Despre decursulu esamenulu scrie susu citat'a foia urmatorele:

„Esamenu de maturitate la scól'a comerciale de langa gimnasiulu gr. or. romanu avu locu la 1 Iuliu. Esamenulu s'au supusu doi scolari, Georgiu Strimbu din Brasiova si Iosifu Boieriu din Ohab'a, celu din urma orfanu de tata si mama, sustienutu la studiu de unu unchiu alu seu. Dlu profes. Artemiu Fenesianu a esaminatu din limb'a magiara, luandu istori'a literaturéi unguresci pana in tempurile mai noue, la tabla, epistole comerciale practice si in fine traduceri din unguresce in romanesce din manualulu pentru gimnasia superioare unguresci: „Olvasmányok“ de Iosifu Szvorényi; dlu profesor N. (?) Dim'a a esaminatu din economi'a nationala si din sciintiele tienatore de acest'a; dlu prof. Orgidanu a esaminatu din dupla scriptura, stilistic'a si aritmetic'a comerciala. Dlu profesor Orgidanu a initiatu anumitu pe

elevii sei, intr'unu modu foarte practic, in conventiunea comerciala. incheiata intre Austro-Ungari'a si Romani'a. Dlu Dr. N. Popu, carele a suplinut de unu tempu incoce pe bolnavulu seu colega dlu Radu Corvinu a esaminate din istoria comerciala si a patriei de pre tempulu Habsburgilor pana in tempulu de fatia; dlu prof. I. Scurtu a esaminat din geografia comerciala si d. prof. Filipescu din cunoscintia marfurilor si tehnologia comerciala. Respunsurile au fostu din tote obiectele perfecte si nu lasara nimic'a de doritu. Georgiu Strimbu reporta din tote obiectele calcululu: distinsu si Boieru, cu exceptiunea din doue obiecte cu „apropede distinsu“, din tote: distinsu. Tinerii au invetiata barbatesce si de siguru voru ave unu viitoriu bunu. Domnii profesori au staruitu cu multa diligintia pre langa elevii lor, cari de buna sema deapurea le voru fi multiamitori. Dupa finirea esamenului, dlu protopresbiteru Iosifu Baracu in invita pe comisiunea esaminatoresca si pe colegiulu profesorulu la masa, unde domni cea mai frumoasa armonia si cea mai buna dispozitiune. Toastele se radicara pentru inffloritoarea prosperare a instituteloru de instructiune si pentru spiritulu celu bunu si de armonia in sinulu colegiului de profesori si pentru rivalitatea cea nobila in folosulu culturii si mai departe a poporului“*)

Romani'a

Mesagiulu de deschiderea corpurilor legiutoare.

Domniloru senatori! Domniloru deputati. Terminandu-se alegerile pentru camera de deputati, guvernulu Meu s'a grabitu de a ve convocá in sessiune extraordinara, pentru cá, corpurile statului fiindu constituite, tier'a, cu o ora mai inainte, se pota intrá in deplinulu exercitiu alu drepturiloru sele constitutiunale.

Domniloru deputati, guvernulu Meu a promis terei o completa abtinerere de ori-ce ingerintia seu manifestatiune de preferintia in alegeri; d-vostre, cu ocaziunea verificarii titlurilor, veti constatá deca ministeriulu a remasu fidelu ingagiaminteloru sele. Nu a statu inse in putintia sea de a dá satisfactiune contestáriloru multiple radicate contr'a listeloru electorale lucratore pe acestu anu.

Dela intielepciunea d-vostre va depinde cá legislatur'a d-vostre se fia manosa in rezultate pentru binele publicu.

D-loru senatori! d-loru deputati! Facu cu atatu mai multu apelu la patriotismulu si la moderatiunea d-vostre in momentele actuale, cu catu la otarele nostre agitatiunile dureza si orisonulu politicu este departe de a fi seninu. Positiunea creata Romaniei prin tratatulu de Parisu ne asigura binefacerile neutralitatii. In catu tempu vomu indeplini legile acestei neutralitati, incatu tempu vomu oferí Europei spectacolulu unui poporu, lucrandu in pace la reformele si imbunatatirile sele din launtru, avemu totu dreptulu de a ne astepta ca pericolele esteriore se voru oprí la otarele nostre.

In vederea inaintarii lucráriloru campului, cari voru reclama presintia multor-a din d-vostre, guvernulu Meu se va margini de a ve presintá numai proiectele cele mai imperiosu nerute. In intaiulu rendu figuréza economiele financiare, ce guvernulu Meu vi-le va presentá chiaru pentru anulu

*) Ne pare bine de acesta favorabila recensiune din partea unei foi nemtiesci; cu tote aceste asteptamu unu raportu si din partea omeniloru nostri adresatu deadreptulu foiei nostre. Lumin'a nu trebuie ascunsa.

Red. „T. R.“

curinte, si elu pote chiaru de acum a ve afirmá nestramut'at'ea sea otarire, de a reduce pentru anulu viitoriu chiertuielele statului in limitele resurseloru bugetare.

Totu in sesiunea actuale vi se va presentá si proiectulu de lege pentru transformarea dileloru de prestatiune intr'o dare ficsa banesca.

Nu me indoiescu, domniloru senatori si domniloru deputati, ca tiendu sema de otarirea guvernului Meu, de a indeplini greua sarcina ce i este data, d-vostre, la rendulu d-vostre, veti conlucra cá unu perfectu acordu se domnesca intre ambele corpuri legiutoare, pentru cá astfelu, cu totii, se contribuimu la intemeierea institutiuniloru nostre constitutiunale, la desvoltarea intereseloru publice si private, la infflorirea scumpei nostre Romanie.

Dumnedieu se binecuvinteze lucrările domnieloru vostre.

Carol.

Varietati.

*** Ministeriulu de resbelu comunu a avisatu prin o ordinatiune pe oficerii activi si din reserva si pe cei dela honvedis sa-si intregesca armatur'a de campania. Afara de armatur'a obicinuita are sa se ecuipeze fia-care cu unu revolveru „Gasser“, aternatu de o curea, o cartusia carea sa contiena 40 patrone, unu portfoiu de lacu negru, o plosca de campu, o traista negra pentru pachete, unu cofferu de 75 centimetri de lungu prevediutu cu numele proprietariului, alu divisiunei, alu regimentului si alu companiei de care se tiene proprietariulu. Fia care comandantu de compania, mai departe adjutantii si oficerii comandati la statulu majoru trebuie sa se provada cu perspective (ochianuri). Manevrela cele mari de cavaleria la laculu Neuside — sub comand'a bar. Edelsheim Gyulai — nu se voru tiené, spune „K. N.“, ci trei regimente intregite pana la 18 escadrone dimpreuna cu 11 regimente de infanteria voru fi dirijiate spre Biserica alba, Mitrovitu si Semlinu. Din militiele teritoriale austriace (Landwehr) se formeza regimente de sine statutoare. In privintia acest'a voru ave a se intielege ambii ministri de apanrea terei si ministrulu de resbelu. In afacerea acest'a ministrulu Szende va merge la Vien'a.

Dupa „Magyar Állam“ tote regimintele de infanteria din capitala (Budapest'a) au primitu in noptea dela 3 spre 4 Iuliu ordinu sa stea gata de plecare.

*** Ministrulu de aparare a comunicatu jurisdictiuniloru conspectele despre conscrierea cailoru pe anulu 1875 emitiendu intr'un'a si o ordinatiune privitoare la luarea in primire a cailoru conscrisi in casu de mobilisare.

*** „Pest. Corr.“ spune ca Marti dupa media-di au plecatu doue monitoare dela Budapest'a pe Dunare in josu.

*** Semne de mobilisare. Magistratulu sabianu, in conformitate cu o ordinatiune ministeriala a dispusu respunderea de 99% de cai de trasura, 36% de calaritu si 10% de poveri in 48 de ore dela sosirea unui ordinu telegraficu dela ministeriu.

*** Confiscatu. Redactiunea foiei „Osten“ din Vien'a ne incunoscintieza ca numerulu de Dumineca s'a confiscatu din caus'a duoru articuli dintre cari unulu a tratatu succesele diplomatice a le contelui Andrassy si celalatu raportulu slaviloru si romaniloru austriaci fatia cu lupt'a contr'a Turciei.

*** Din Belgradu fu inscintiatu „Pest. Corr.“ ca in consiliulu celu inaltu de acolo s'a decisu, ca

dupa luarea Nissei seu dupa o a dou'a victoria decisiva asupra turciloru, principele Milanu sa se prochieme rege alu Serbiei.

*(Afaceri scolastice.)

Vineri 25 Iuliu urma incheierea esameneloru la gimnasiulu, scolele reali si elementari evangelico-augustane de aici. Cuventulu de incheiare la rostí in modu satisfactoriu octavanulu G. de Huttern. Dupa acest'a urma impartirea mai multoru premie, parte foarte pretioase, intre elevii cei mai distinsi; dintre romani se impartasira cu premie E. Popoviciu din Hatiegu si N. Ficisaru din Satulungu. Apoi se esecuta de seminaristi o piesa musicala, si in fine parochulu Sabiiului, Dlu F. Müller se adresa intr'unu cuventu petru dietoriu catre elevi, catre corpulu profesoralu si catre parinti, rogandu pre cesti din urma, a fi si in venitoriu caldurosi partinitori ai institutului. — Numerulu eleviloru a fostu in anulu 1875/6: la gimnasiu: 223, intre cari romani 58; in reala: 268, romani 33; in clasele elementari: 457, romani 55.

*** Invitare de prenumeratiune la „Scola Romana“ pe semestrulu II; 1876, carea va esi cá si pana aici odata in septamana — Vineria — in marimea si cu ajustarea sciuta, costandu pentru Austro-Ungaria 2 fl. 50 cr., ier' pentru Romani'a 7 1/2 franci seu lei noi.

„Din parte-ne, dice redactiunea acestei foi, cu ocaziunea invitarei nu vomu crutiá nici unu sacrificiu posibilu, pentrucá „Scola Romana“ se servesca cu credintia si se represente cu demnitate — scola romana. Ne-a succesu deja a castiga spre acestu scopu puteri respectabile in diferite tienuturi ale patriei.

„Fara a neglige rubricela cultivate pana aici, ne vomu ocupa in semestrulu II din nou cu invetiamentulu intuitivu, cu geografia si geometria; vomu aduce tractate relative la didactica generala, carea inca nu a ajunsu a se propune in tote institutela nostre pedagogice; vomu vorbi intr'o seria de articuli despre cladirea si ajustarea scololoru etc.

„Dorindu a ilustra mai multi articuli cu desemnuri relative, spre ce inse se ceru spese noúe, venimu a roga pre onorabili nostri prenumeranti, amici, colegi si cunoscuti, cá se nu pregete, in interesulu causei, a recomandá „Scola Romana“ in cerculu influintiei lor, anuciandu totuodata ca din semestrulu I mai avemu inca 90 de exemplarie complete.

„Dintre articuli publicati in semestrulu espiratu numimu aici urmatorii, ordinandu-i dupa disciplinele singuratare:

„Pedagogia teoretica si partile ei auxiliare: Se educamu tinerimea pentru diligintia seu activitate! Cum sa-si atraga invetiatoriulu iubirea scolariiloru sei? Se deprindemu pre scolari a iubi curatiuni'a! Se deprindemu pre scolari la ordine! Se dedamu pre copii la ascultare! Dedarea copiiloru la linisce. Dedarea scolariiloru la atentiune. Antropologia pedagogica (deja 3 articuli). Educatiune — pedagogia, instructiune — didactica. Discusiuni pedagogice (legindariulu si sciintiele reale, legindariulu si gramatic'a, manualele didactice, tablitiele de pietra etc.) Metod'a sciintieloru fisico-naturale. Recerintiele unui planu de invetiamentu. Despre calde. Pedagogia practica: De pre campulu educatiunei practice (8 casuri). Religiuinea: Religiuinea cá obiectu de invetiamentu in scola poporala (4 articuli). Limb'a matern'a: Insemnatarea ei pentru cultur'a spirituala, scopulu invetiamentulu limbisticu, midilolele relative seu ramurile invetiamentulu limbisticu. Lectiuni din gramatica.

Tractarea unoru teme stilistice (3 esemple). Tractarea lui o, ó, l. Tractarea diceriloru. Tractarea unei piese de lectura. Convorbire cu scolarii despre apa etc. Computulu: Tractarea numerulu 6, 8, 10. Despre unele avantagie in computulu verbalu. Inca ceva despre practica italiana. Portarea invetiatoriulu la resolvierea temeloru din computu. Sistemulu metricu si metodulu computulu. Istoria naturala: Botanic'a in scola poporala. Inca ceva despre botanica (2 articuli). Lectiune introductoria in botanica. Cucosieii ordinari. Fisie'a: Fisie'a in scola poporala. Termometrulu. Barometrulu. Istoria: Biografie istorice: Romulu si Remu etc. Stefanu celu mare. Tractarea metodic'a si practica a biografieloru istorice. Dile istorice memorabile (insemnatarea si tractarea loru in scola). Geografia: Ceva din astronomia. Diverse: Din conferintie invetiatoresci. Deacu catre unu june. Radicarea statului invetiatorescu. Reflexiuni asupra esameneloru publice. La insemnatarea dileloru. Cum trebuie se fia invetiatoriulu? Elevi de trupa. Institute militare. Sale de asilu, scole de infanti, gradine de copii. Planu de invetiamentu pentru scolele poporale gr. or. Sentintie pedagogice, legi, varietati etc.

„Prenumeratiunile binevoiesca a se face de tempuriu, cá sa ne scimu orientá cu privire la numerulu esemplareloru de tiparitu. Prenumeratiunile particulare se efectuescu mai lesno si mai siguru cu „asignate postale“, ier' pentru abonamente comune ne luamu voia a alaturá o „cola de prenumeratiune“ cu rogarea, cá onorabili nostri lectori se binevoiesca a o pune in circulatiune. Domnii colectanti voru primi dela 10 esemplarie unulu rabatu.

*** Noua intrerupere de comunicatiune intre Hasfaleu si Archit'a s'a signalisatu Dumineca in 2 Iuliu n.

*** Directorulu scolei pedagogice de statu Laurentiu Balázs a disparutu tocm'a in diu'a candu era sa se serbeze cu solemnitate incheierea anului scolasticu. Dupa mai multe dile a reparatu si s'a prezentatu insusi tribunalulu incusandu-se ca a defraudatu din banii incrediuti lui de ministeriu pentru sustienerea eleviloru stipendiati. Sum'a defraudata sa fia dupa unii de 2000 fl., dupa altii dor' de doue ori atat'a.

Locu deschisu.

Dechiaratiune publica.

Subscrís'a dau deslusire prin acest'a cumca eu aflandu-me in retacire amu invinuitu pe d-n'a invetiatoresca din Tilisca Maria Iosofu nascuta Ioanovicu fara temeiu a fi comis abatererea in tergulu Apoldului de susu din § 460 c. p. si cumca mentionat'a Maria Iosofu este cu totulu nevinovata.

Iohan'a Lapsansky papucaritia in Sabiiu.

Burs'a de Vien'a.

Din 26 Iuliu (8 Iuliu) 1876.

Metalicele 5%	65 80
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	68 80
Imprumutulu de statu din 1860	110 75
Actiuni de banca	892 —
Actiuni de creditu	146 40
London	134 —
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	72 75
„ „ „ Temisiorene	72 —
„ „ „ Ardelenesci	75 25
„ „ „ Croato-slavone	82 50
Argintu	103 —
Galbinu	6 26
Napoleonu d'auru (poli)	10 62
Valut'a noua imperiale germana	65 60